

การประเมินผลโครงการอยู่ดีมีสุข ในปีงบประมาณ 2550: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จกับพื้นที่ที่ไม่ประสบความสำเร็จ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ 2) ศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินการดำเนินงานระหว่างพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จกับพื้นที่ที่ไม่ประสบความสำเร็จ และ 3) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามโครงการ

วิธีการศึกษาในครั้งนี้ได้นำตัวแบบ Input - Output Model มาประยุกต์ในการกำหนดกรอบแนวคิดของการประเมิน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มครัวเรือนเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ พื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 224 ครัวเรือน และพื้นที่ที่ไม่ประสบความสำเร็จ จำนวน 143 ครัวเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับโครงการ 2) กลุ่มผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในหมู่บ้านทั้ง 2 พื้นที่เปรียบเทียบ หมู่บ้านละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก 3) กลุ่มคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน ทั้ง 2 พื้นที่เปรียบเทียบ หมู่บ้านละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แนวทางการสนทนากลุ่ม และ 4) กลุ่มข้าราชการระดับอำเภอผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ จำนวน 3 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แนวทางการสนทนากลุ่ม ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า

1. การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการในภาพรวม

1.1 การประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มเห็นว่า ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการมีความเหมาะสมและพอเพียง

1.2 การประเมินกระบวนการดำเนินงาน ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มเห็นว่าการดำเนินงานตามโครงการ ดำเนินงานได้ดี

1.3 การประเมินผลผลิต ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ กลุ่มครัวเรือนเป้าหมายและกลุ่มคณะกรรมการเห็นด้วยกับผลผลิตที่ได้รับจากการดำเนินงานตามโครงการ

1.4 การประเมินผลลัพธ์ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ กลุ่มครัวเรือนเป้าหมายและกลุ่มคณะกรรมการ มีความรู้ความเข้าใจและพึงพอใจต่อโครงการ

2. การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามโครงการระหว่างพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ และพื้นที่ที่ไม่ประสบความสำเร็จ

2.1 การประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้ง 2 พื้นที่เปรียบเทียบเห็นว่า ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการมีความเหมาะสมและพอเพียง ยกเว้นกลุ่มข้าราชการที่ไม่มีความคิดเห็นใด ๆ ต่อพื้นที่ที่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากทำหน้าที่พิจารณาถ่วงถ่วงโครงการที่หมู่บ้านได้เสนอมาเท่านั้น

2.2 การประเมินกระบวนการดำเนินงาน ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้ง 2 พื้นที่เปรียบเทียบเห็นว่า กระบวนการดำเนินงานตามโครงการ ดำเนินงานได้ดี แต่ในด้านการวางแผน การประสานงาน และการติดตามงานในพื้นที่ที่ไม่ประสบความสำเร็จ ดำเนินงานได้ในระดับปานกลางเท่านั้น

2.3 การประเมินผลผลิต ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ กลุ่มครัวเรือนเป้าหมายและกลุ่มคณะกรรมการทั้ง 2 พื้นที่เปรียบเทียบเห็นด้วยกับผลผลิตที่ได้รับจากการดำเนินงานตามโครงการ

2.4 การประเมินผลลัพธ์ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ กลุ่มครัวเรือนเป้าหมายและกลุ่มคณะกรรมการทั้ง 2 พื้นที่เปรียบเทียบ พึงพอใจและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ แต่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรายงานผลการตรวจสอบการดำเนินโครงการ การประชุมประชาคมและการมีตัวแทนจากประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบโครงการนั้นพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ในพื้นที่ที่ไม่ประสบความสำเร็จมีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลางเท่านั้น

3. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ได้แก่ 1) ความไม่พอเพียงของงบประมาณและทรัพยากรที่ใช้ดำเนินงานตามโครงการ 2) การเสนอโครงการมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณ และ 3) การติดตามการดำเนินงานจากหน่วยงานราชการขาดความต่อเนื่อง

4. ข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) ควรมีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับลักษณะโครงการในแต่ละพื้นที่ 2) ควรมีการปรับขั้นตอนการเสนอโครงการและระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณให้อึดต่อการปฏิบัติมากขึ้น และ 3) ควรมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างหมู่บ้านและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

An Evaluation of 2007 Well-Being Project: A Comparative Study of Successful and Unsuccessful Areas in Wieng Sa District, Nan Province.

The Three objectives of the study were: 1) to evaluate the project performance and 2) to compare the operation in the successful area and that in the unsuccessful area and 3) to examine the problems and suggestions for the operation.

The evaluation framework was based on the Input-Output Model. The data were collected from 4 groups of people: (1) Target households (224 in the successful area and 143 in the unsuccessful area). A questionnaire was employed to collect the data from this group. (2) Important village leaders (3 leaders from each area, or 6 in total). In-Dept interview was used to collect the data from this group. (3) Village committees (6 members from each area, or 12 in total). (4) Government officials at the district level who were involved in the project (3 officials). Focus group discussion was used to collect the data from the last two groups. The data were analyzed qualitatively and quantitatively. Percentage, mean and standard deviation were used to describe the data.

The findings were summarized below.

1. Overall project performance.

- 1.1 Input evaluation. All the four groups agreed that the inputs of the project were appropriate and adequate.

1.2 Process evaluation. All the four groups agreed that the project operation was good.

1.3 Output evaluation. Two groups, i.e. target households and village committee members, were satisfied with the output of the project.

1.4 Outcome evaluation. The same two groups in 1.3 had a good knowledge and understanding of and satisfaction with the project performance.

2. Comparison of the operation between the successful and the unsuccessful areas.

2.1 Input evaluation. The subjects in both areas considered the inputs appropriate and adequate. However, the government officials had no opinion on the unsuccessful areas because they only considered the project proposed by the villages.

2.2 Process evaluation. Most of the subject in both areas considered the project operation to be good. However, in the unsuccessful areas, the dimensions found to be only moderately satisfactory were planning, coordination and follow-up of households' activities.

2.3 Output evaluation. Both the target household group and the village committee group in both areas were satisfied with the output of the project.

2.4 Outcome evaluation. The target household groups and the village committee group in both areas were satisfied with the project outcome and had a good knowledge and understanding about it. However, most of the households in the unsuccessful area were found to have only a moderate knowledge and understanding of the operational inspection report, village meetings, and having representatives to look after the project.

3. Operational problems. Some important problem were (1) inadequate budget and resources for project implementation, (2) complicated procedures for proposing project and people's lack of knowledge and understanding about the regulations on taking out the budget, and (3) lack of continuity in follow-up activities on the part of the government agency concerned.

4. Recommendations. (1) The budget and resource should be appropriate allocated to suit the project in each area, (2) The project proposal procedures and the regulations on taking out the budget should be revised to facilitate the operation, and (3) There should be continuous cooperation between village and the government agency concerned.